TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2016. gada 22. septembrī*

Valsts pienākumu neizpilde — Preču brīva aprite — LESD 34. pants — Importa kvantitatīvie ierobežojumi — Pasākumi ar līdzvērtīgu iedarbību — Atbilstoši Nīderlandes tiesiskajam regulējumam trešajā valstī apzīmogoti dārgmetāli — Imports Čehijas Republikā pēc laišanas brīvā apgrozībā — Atteikšanās atzīt proves zīmogu — Patērētāju aizsardzība — Samērīgums — Pieņemamība

Lieta C-525/14

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam, ko 2014. gada 20. novembrī cēla

**Eiropas Komisija**, ko pārstāv *P. Němečková*, kā arī *E. Manhaeve* un *G. Wilms*, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

**Čehijas Republiku**, ko pārstāv *M. Smolek*, *T. Müller* un *J. Vláčil*, kā arī *J. Očková*, pārstāvji,

atbildētāja,

ko atbalsta

**Francijas Republika**, ko pārstāv *D. Colas* un *R. Coesme*, pārstāvji,

persona, kas iestājusies lietā.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Ilešičs [*M. Ilešič*], tiesneši K. Toadere [*C. Toader*], A. Ross [*A. Rosas*], A. Prehala [*A. Prechal*] un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*] (referents),

ģenerāladvokāts M. Kamposs Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretārs M. Aleksejevs [*M. Aleksejev*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2016. gada 17. februāra tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2016. gada 3. maija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – čehu.

## Spriedums

1 Ar prasības pieteikumu Eiropas Komisija lūdz Tiesu konstatēt, ka, atsakoties atzīt atsevišķus Nīderlandes proves zīmogus, konkrētāk, proves iestādes *WaarborgHolland* proves zīmogus (turpmāk tekstā – "*WaarborgHolland* proves zīmogi"), Čehijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai paredzēti LESD 34. pantā.

### Pirmstiesas procedūra un tiesvedība Tiesā

2 Uzskatot, ka *Puncovní úřad* (Proves iestāde, Čehijas Republika, turpmāk tekstā – "Čehijas Republikas Proves iestāde") prakse, atsakoties atzīt atsevišķus *WaarborgHolland*, kas ir Nīderlandē dibināta neatkarīga proves iestāde un kam ir filiāles trešajās valstīs, proves zīmogus un prasot uzlikt uz attiecīgajiem dārgmetāliem papildus Čehijas Republikas proves zīmogu, ir pretrunā LESD 34. pantam, Komisija, 2011. gada 30. septembra vēstulē izsakot brīdinājumu Čehijas Republikai, ir lūgusi iesniegt apsvērumus.

3 Atbildot uz 2011. gada 30. novembra vēstuli, Čehijas Republika neapstrīdēja šo zīmogu neatzīšanu. Tomēr šī dalībvalsts būtībā norādīja, ka šī lieta ir par pakalpojumu brīvu apriti, nevis preču brīvu apriti un ka šis atzīšanas atteikums ir pamatots ar nespēju šo zīmogu vidū atšķirt tos, kas ir uzlikti ārpus Eiropas Savienības teritorijas, no tiem, kuri ir uzlikti Savienības teritorijā.

4 Izskatījusi Čehijas Republikas argumentus šajā vēstulē, Komisija 2013. gada 30. maijā nosūtīja Čehijas Republikai argumentētu atzinumu, kurā tā tostarp norādīja, ka LESD normas par preču brīvu apriti ir piemērojamas produktiem, kas ir brīvā apgrozībā Savienībā, un tādējādi produktiem ar izcelsmi trešajās valstīs, kas ir likumīgi importēti dalībvalstī atbilstoši LESD 29. panta prasībām. Komisija aicināja Čehijas Republiku divu mēnešu laikā, skaitot no šī atzinuma saņemšanas brīža, veikt vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu LESD 34. pantu.

5 Atbildes vēstulē, kas datēta ar 2013. gada 23. jūliju, Čehijas Republika uzturēja savu nostāju, uzsverot tostarp, ka atteikumu atzīt *WaarborgHolland* proves zīmogus attaisno nepieciešamība aizsargāt patērētājus. Tā kā Komisiju šī atbilde neapmierināja, tā nolēma celt šo prasību.

6 Ar prasības pieteikumu, kas Tiesas kancelejā tika saņemts 2015. gada 26. februārī, Francijas Republika lūdza atļaut tai iestāties šajā lietā Čehijas Republikas prasījumu atbalstam. Ar 2015. gada 24. marta lēmumu Tiesas priekšsēdētājs šo lūgumu apmierināja.

### Par lūgumu atkārtoti sākt mutvārdu procesu

7 Pēc ģenerāladvokāta secinājumu nolasīšanas Čehijas Republika ar dokumentu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2016. gada 18. maijā, lūdza Tiesu atkārtoti sākt mutvārdu procesu, būtībā apgalvojot, ka "būtiska [šo secinājumu] daļa ir balstīta uz vairākiem kļūdainiem pieņēmumiem".

8 Tomēr jāatgādina, pirmkārt, ka Eiropas Savienības Tiesas statūtos un Tiesas Reglamentā lietas dalībniekiem nav paredzēta iespēja iesniegt apsvērumus par ģenerāladvokāta sniegtajiem secinājumiem (spriedumi, 2014. gada 17. jūlijs, Komisija/Portugāle, C-335/12, EU:C:2014:2084, 45. punkts, un 2016. gada 4. maijs, Komisija/Austrija, C-346/14, EU:C:2016:322, 23. punkts).

9 Otrkārt, atbilstoši Tiesas Reglamenta 83. pantam Tiesa jebkurā brīdī, uzklausījusi ģenerāladvokātu, var izdot rīkojumu par tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sākšanu, it īpaši, ja tā uzskata, ka tā nav pietiekami informēta, vai ja kāds lietas dalībnieks pēc šīs daļas pabeigšanas iesniedz ziņas par jaunu faktu, kam var būt izšķiroša ietekme uz Tiesas nolēmumu, vai arī ja lieta ir jāizskata, pamatojoties uz argumentu, kuru lietas dalībnieki nav apsprieduši.

10 Šajā gadījumā Tiesa, uzklausījusi ģenerāladvokātu, uzskata, ka tās rīcībā ir visi nepieciešamie elementi lietas izspriešanai un ka lieta nav jāizskata, ņemot vērā jaunu faktu, kam var būt izšķiroša ietekme uz Tiesas nolēmumu vai argumentu, kas tajā nav ticis apspriests.

11 Šādos apstākļos nav jāizdod rīkojums par tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sākšanu.

## Par prasību

### *Par pieņemamību*

#### Lietas dalībnieču argumenti

12 Čehijas Republika norāda uz prasības nepieņemamību, ciktāl tiek apgalvots LESD 34. panta pārkāpums attiecībā uz "atsevišķiem Nīderlandes proves zīmogiem". Šī vārdkopa, kā arī vārdi "it īpaši", kurus Komisija izmantot savos prasījumos, norādot, ka prasības priekšmets skar arī citus Nīderlandes proves zīmogus, ne tikai *WaarborgHolland* zīmogus. Taču pirmstiesas procedūrā un prasības pieteikumā Komisija esot centusies pierādīt tās apgalvoto pienākumu neizpildi tikai attiecībā uz *WaarborgHolland* proves zīmogiem. Šajā ziņā neesot nozīmes tam, ka attiecīgais strīds, vispārīgi runājot, ir par dārgmetālu neatzīšanu, attiecībā uz kuriem nav iespējams noteikt, vai tie apzīmogoti trešajā valstī vai Savienībā. Tādēļ esot jākonstatē, ka prasības pieteikums ir neskaidrs un neprecīzs un ka tādēļ prasība esot pieņemama tikai attiecībā uz *WaarborgHolland* proves zīmogiem.

13 Komisija norāda, ka tās prasība ir pilnībā pieņemama. Brīdinājuma vēstulē tā esot vispārīgi norādījusi Čehijas Republikai, ka tai atbilstoši LESD 34. pantam ir jāpieņem preces, kuras, pirmkārt, ir kontrolētas un kurām ir proves zīmogs atbilstoši Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalsts tiesiskajam regulējumam un, otrkārt, likumīgi tirgotas jebkurā citā EEZ dalībvalstī. Argumentētajā atzinumā tā turklāt esot secinājusi, ka Čehijas Republika nepilda savus pienākumus, kas tai paredzēti LESD 34. pantā, ar pamatojumu, ka tā "neatzīstot atsevišķus Nīderlandes proves zīmogus". Šis formulējums esot pārņemts prasības *petitum*, un Čehijas Republika neesot to apstrīdējusi.

#### Tiesas vērtējums

14 Tā kā Tiesa var pēc savas ierosmes pārbaudīt, vai ir izpildīti LESD 258. pantā paredzētie nosacījumi prasības celšanai par pienākumu neizpildi (spriedums, 2010. gada 14. janvāris, Komisija/Čehijas Republika, EU:C:2010:14, 25. punkts un tajā minētā judikatūra), un prasība ir nevis par valsts tiesisko vai normatīvo regulējumu, bet par Čehijas Republikas Proves iestādes praksi, vispirms ir jāatgādina, ka par dalībvalsts administratīvo praksi var celt prasību par pienākumu neizpildi, ja tā ir zināmā mērā konstanta un vispārīga (spriedumi, 2004. gada 29. aprīlis, Komisija/Vācija, C-387/99, EU:C:2004:235, 42. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2009. gada 5. marts, Komisija/Spānija, C-88/07, EU:C:2009:123, 54. punkts).

15 Šajā lietā Čehijas Republika neapstrīd to, ka Komisijas aplūkotā Čehijas Republikas Proves iestādes prakse, kuras esamības apstiprinājumam prasības pieteikuma pielikumā Komisija iesniedz divus šīs iestādes priekšsēdētāja paziņojumus, atbilst šiem kritērijiem. Šī dalībvalsts neapstrīd arī to, ka tā ir vainojama šādā praksē. Savukārt tā apstrīd prasības pieņemamību, jo tā ir neskaidra un neprecīza.

16 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 120. panta c) punktu un ar to saistīto judikatūru prasības pieteikumā ir jānorāda strīda priekšmets, izvirzītie pamati un argumenti, kā arī šo pamatu kopsavilkums. Šai norādei ir jābūt pietiekami skaidrai un precīzai, lai atbildētājs varētu sagatavot savu aizstāvību un lai Tiesa varētu veikt pārbaudi. No tā izriet, ka galvenie faktiskie un tiesiskie apstākļi, ar kuriem ir pamatota prasība, prasības pieteikumā ir jānorāda loģiskā un saprotamā veidā un ka prasības pieteikumā

ietvertajiem prasījumiem ir jābūt formulētiem nepārprotami, lai izvairītos no tā, ka Tiesa lemj *ultra petita* vai arī nelemj par kādu iebildumu (spriedumi, 2013. gada 11. jūlijs, Komisija/Čehijas Republika, C-545/10, EU:C:2013:509, 108. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2016. gada 23. februāris, Komisija/Ungārija, C-179/14, EU:C:2016:108, 141. punkts).

17 Turklāt Tiesas pastāvīgā judikatūra ir tāda, ka saskaņā ar EKL 258. pantu iesniegtas prasības ietvaros brīdinājuma vēstule, ko Komisija nosūta dalībvalstij, un pēc tam šīs iestādes nosūtītais argumentētais atzinums nosaka strīda priekšmetu, kas pēc tam nevar tikt paplašināts. Proti, iespēja attiecīgajai dalībvalstij, pat ja tā uzskata, ka tai tā nav jāizmanto, sniegt savus apsvērumus ir būtiska garantija un tās ievērošana ir būtisks nosacījums procesa par valsts pienākumu neizpildi norises tiesiskumam. Tādējādi Komisijas argumentētais atzinums un prasība ir jābalsta uz tiem pašiem iebildumiem, kādi minēti brīdinājuma vēstulē, ar ko uzsākta pirmstiesas procedūra (spriedumi, 1998. gada 29. septembris, Komisija/Vācija, C-191/95, EU:C:1998:441, 55. punkts, kā arī 2009. gada 10. septembris, Komisija/Portugāle, C-457/07, EU:C:2009:531, 55. punkts un tajā minētā judikatūra).

18 Argumentētajam atzinumam un atbilstoši LESD 258. pantam celtajai prasībai ir jāietver loģiski un precīzi iebildumi, lai dalībvalstij un Tiesai ļautu precīzi aptvert norādītā Savienību tiesību pārkāpuma apmēru, kas ir obligāts nosacījums, lai minētā valsts vēlāk varētu izmantot savus aizstāvības līdzekļus un lai Tiesa varētu pārbaudīt norādīto valsts pienākumu neizpildi (spriedumi, 2010. gada 14. oktobris, Komisija/Austrija, C-535/07, EU:C:2010:602, 42. punkts, kā arī 2011. gada 3. marts, Komisija/Īrija, C-50/09, EU:C:2014:109, 64. punkts un tajā minētā judikatūra).

19 Šajā lietā, ciktāl, izmantojot vārdus "atsevišķi Nīderlandes proves zīmogi" savas prasības *petitum*, Komisija savu prasību attiecina uz citiem Nīderlandes proves zīmogiem, ne tikai tiem, kas ir skaidri norādīti, proti, *WaarborgHolland* proves zīmogiem, šis prasības pieteikums neatbilst šā sprieduma 16. punktā atgādinātajām Reglamenta un judikatūras prasībām, jo šo citu proves zīmogu identitāte prasības pieteikumā netiek precizēta un vārda "atsevišķi" izmantošana izslēdz to, ka tā varētu attiekties uz visiem Nīderlandes proves zīmogiem.

20 Turklāt, lai gan brīdinājuma vēstule vispārīgi attiecās uz LESD 34. panta un ar to saistītas judikatūras piemērošanu dārgmetāliem, tā skaidri ietver tikai *WaarborgHolland* proves zīmogus. Prasības pieteikuma *petitum* tāpat kā argumentētā atzinuma rezolutīvā daļa ir par "atsevišķiem Nīderlandes proves zīmogiem", jo šī atzinuma pamatojums attiecas vienīgi uz *WaarborgHolland* proves zīmogiem. Tādēļ šā sprieduma 17. un 18. punktā atgādinātajā judikatūrā noteiktās prasības nevar tikt uzskatītas par izpildītām.

21 Šādos apstākļos Komisijas prasība ir jānoraida kā nepieņemama daļā, kura attiecas uz apgalvoto atteikumu atzīt Nīderlandes proves zīmogus, kas nav *WaarborgHolland* proves zīmogi.

*Par lietas būtību*

Lietas dalībnieču argumenti

22 Komisija apgalvo, ka tas, ka Čehijas Republikā uz atsevišķiem no citām dalībvalstīm importētiem dārgmetāliem uzliek papildu proves zīmogu, neraugoties uz to, ka šie dārgmetāli ir jau apzīmogoti atbilstoši Nīderlandes tiesiskajam regulējumam un tiek tirgoti Savienībā, ir nepamatots preču brīvas aprites ierobežojums.

23 Čehijas Republika nevarot pamatoti apgalvot, ka, lai gūtu labumu no savstarpējās atzīšanas principa, trešo valstu izcelsmes dārgmetāliem ir jābūt ne tikai laistiem brīvā apgrozībā Savienībā, bet arī pēc tam jābūt tirgotiem kādā dalībvalstī, kam turklāt ir jābūt dalībvalstij, atbilstoši kuras tiesiskajam regulējumam ir uzlikts proves zīmogs, jeb Nīderlandes Karalistei. Proti, no Tiesas judikatūras izrietot, ka, ja trešo valstu izcelsmes produkti ir laisti brīvā apgrozībā Savienībā, tie tiek aplūkoti tāpat kā

Savienības izcelsmes preces. Tādēļ preču aprites brīvība attiecas uz dārgmetāliem, kuriem proves zīmogu trešajā valstī ir uzlikusi tādas proves iestādes filiāle, kas reģistrēta dalībvalstī, šajā gadījumā Nīderlandes Karalistē, un tie ir brīvā apgrozībā Savienībā.

24 Tirdzniecība atbilstoši spēkā esošajam tiesiskajam regulējumam ir viena no laišanas brīvā apgrozībā prasībām un tādējādi tā ir viens no nosacījumiem preces statusa iegūšanai Savienībā un nevis papildu posms savstarpējas atzīšanas principa piemērošanai. Turklāt attiecībā uz laišanu brīvā apgrozībā dalībvalsts varot nebūt tā dalībvalsts, kuras tiesiskais regulējums regulēja proves zīmogu uzlikšanu attiecīgajiem metāliem. Šo nostāju tostarp apstiprinot Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 9. jūlija Regula (EK) Nr. 764/2008, ar ko nosaka procedūras, lai dažus valstu tehniskos noteikumus piemērotu citā dalībvalstī likumīgi tirgotiem produktiem, un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 3052/95/EK (OV 2008, L 218, 21. lpp.), kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 9. jūlija Regula (EK) Nr. 765/2008, ar ko nosaka akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības attiecībā uz produktu tirdzniecību un atceļ Regulu (EEK) Nr. 339/93 (OV 2008, L 218, 30. lpp.).

25 Tādējādi, ja dārgmetāli ir laisti brīvā apgrozībā, tam, ka to proves zīmogi nav uzlikti Savienības teritorijā, neesot nozīmes.

26 Turklāt Komisija atgādina, ka atbilstoši Tiesas judikatūrai dalībvalsts nevar prasīt jaunu proves zīmogu no citas dalībvalsts importētām precēm, kurā tās tiek likumīgi tirgotas un ir apzīmogotas atbilstoši šīs valsts tiesiskajam regulējumam, ja norāde, kas ir šajā proves zīmogā, ir līdzvērtīga tai norādei, kura ir noteikta importa dalībvalstī un ir saprotama šīs valsts patērētājiem. Šajā gadījumā *WaarborgHolland* proves zīmogi, pat ja tie ir uzlikti trešajā valstī, atbilstot Nīderlandes tiesiskajam regulējumam un to sniegtās norādes atbilstot Čehijas Republikā noteiktajām un esot saprotamas šīs dalībvalsts patērētājiem.

27 Turklāt Čehijas Republika neesot pierādījusi, ka aplūkotais preču aprites ierobežojums ir piemērots patērētāju aizsardzības mērķa sasniegšanai un ka tas nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs, lai šo mērķi sasniegtu. Šajā ziņā Komisija norāda, ka *WaarborgHolland* ir proves iestāde, kam piemēro Nīderlandes tiesības, kā arī to uzrauga Nīderlandes valsts vara un to akreditē Nīderlandes akreditācijas iestāde Regulas Nr. 765/2008 izpratnē un šī valsts vara nodrošina savu proves iestāžu filiāļu kontroli gan dalībvalstīs, gan trešajās valstīs.

28 Čehijas Republika norāda, ka, ciktāl prasība ir pieņemama, tā ir nepamatota. Pirmkārt, sākotnēji precizējusi, ka proves zīmogi, kurus tā aplūko savos prasījumos, ir vienīgi *WaarborgHolland* proves zīmogi, šī dalībvalsts apgalvo, ka dārgmetāli, kas ir apzīmogoti trešajā valstī, nebauda LESD 34. pantā garantēto preču brīvu apriti pat tad, ja tie ir apzīmogoti atbilstoši dalībvalsts tiesiskajam regulējumam.

29 Lai savstarpējās atzīšanas principu varētu piemērot, esot jābūt ievērotiem diviem secīgiem soļiem, proti, preces laišana brīvā apgrozībā Savienībā LESD 29. panta izpratnē, kas izpaužas kā importa formalitāšu nokārtošana un muitas nodokļu un nodevu, kam ir līdzīga iedarbība, iekasēšana attiecīgajā dalībvalstī, pēc tam preces tirdzniecība šīs dalībvalsts tirgū atbilstoši tās beztarifu tiesiskajam regulējumam. Šajā lietā šī virkne netiekot ievērota, jo aplūkotie dārgmetāli, lai arī tie, protams, ir apzīmogoti atbilstoši Nīderlandes tiesiskajam regulējumam, ir tirgoti nevis Nīderlandes teritorijā, bet trešajā valstī.

30 Otrkārt, kas attiecas uz Nīderlandē apzīmogotu dārgmetālu brīvas aprites aprobežojumu, Čehijas Republika uzskata, ka to attaisno nepieciešamība aizsargāt patērētājus un tas ir samērīgs ar šo mērķi. Šajā ziņā šī dalībvalsts norāda, ka tā nespēj nošķirt šos dārgmetālus no tiem, kuriem šie paši proves zīmogi ir uzlikti trešajā valstī. Čehijas Republikas papildu proves zīmoga uzlikšana esot tādējādi vienīgais līdzeklis, kā Čehijas Republikai kontrolēt trešajās valstīs apzīmogotu preču ienākšanu Savienības tirgū. Nīderlandes iestāžu iespēja kontrolēt proves zīmogu uzlikšanu trešajās valstīs esot nepietiekama, tāpat kā esot nepietiekama trešo valstu paraugu un veiktās apzīmogošanas kontrole. Šī dalībvalsts arī norāda, ka jautājumā par dārgmetālu izstrādājumu proves zīmogiem Savienībā neesot trešo valstu atbilstības novērtēšanas iestāžu atzīšanas sistēmas.

31 Francijas Republika, kas iestājusies lietā Čehijas Republikas atbalstam, primāri uzskata, ka savstarpējās atzīšanas principa piemērošana apzīmogotiem dārgmetāliem ir pakārtota vienam papildu nosacījumam, kas nav piemērojams citu veidu produktiem, proti, nosacījumam, ka proves zīmogu eksportētājas dalībvalsts teritorijā ir uzlikusi šajā dalībvalstī reģistrēta neatkarīga organizācija. Šis nosacījums esot izskaidrojams ar proves zīmogu uzlikšanas īpašo raksturu, kas izrietot no suverēnām pilnvarām garantēt sastāvu. Tādēļ uz izstrādājumu, kas ir apzīmogots dalībvalsts teritorijā, kura nav eksportētāja dalībvalsts, vai trešās valsts teritorijā, kā tas ir gadījumā ar *WaarborgHolland* proves zīmogiem, neattiecoties savstarpējas atzīšanas princips. Šāda izstrādājuma laišana brīvā apgrozībā dalībvalstī neesot pietiekama šajā ziņā. Tādēļ apgalvotais LESD 34. panta pārkāpums neesot pierādīts.

32 Pakārtoti Francijas Republika apgalvo, ka, pat ja pieņemtu, ka savstarpējās atzīšanas princips ir piemērojams, preču brīvas aprites ierobežojums, kas izriet no Čehijas Republikas iestāžu atteikuma atzīt *WaarborgHolland* proves zīmogus, atbilst LESD 34. pantam, jo tas ir attaisnots ar patērētāju aizsardzības mērķi un godīgas tirdzniecības garantijas mērķi un ir samērīgs ar šo mērķi.

33 Atbildē Komisija tostarp norāda, ka no Tiesas judikatūras neizriet, ka, lai gūtu labumu no savstarpējās atzīšanas principa, proves zīmoga uzlikšanai fiziski jānoris tās dalībvalsts teritorijā, atbilstoši kuras tiesiskajam regulējumam proves zīmogs ir uzlikts. Turklāt atbilstoši Regulai Nr. 765/2008 dalībvalstīm esot jāatzīst to akreditācijas struktūru pakalpojumu vienlīdzība, pat ja akreditētās proves iestādes filiāle, kas ir uzlikusi proves zīmogu, nav atradusies ne attiecīgās dalībvalsts, ne Savienības teritorijā. Šajā ziņā Komisija uzsver, ka Nīderlandes proves iestāžu vai akreditācijas iestāžu neatkarība netiek apstrīdēta un ka eksportētājas dalībvalsts akreditētas kontroles iestādes sniegtajām neatkarības garantijām nav obligāti jāsakrīt ar importētājā dalībvalstī paredzētajām.

Tiesas vērtējums

34 Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai ikviens dalībvalsts komercregulējums, kas var tieši vai netieši, pašlaik vai potenciāli traucēt tirdzniecību Savienībā, ir jāuzskata par pasākumu ar kvantitatīviem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību LESD 34. panta izpratnē (spriedumi, 1974. gada 11. jūlijs, *Dassonville*, 8/74, EU:C:1974:82, 5. punkts, un 2014. gada 16. janvāris, *Juvelta*, C-481/12, EU:C:2014:11, 16. punkts).

35 Tādējādi, ja valstu tiesību akti nav tikuši saskaņoti, preču brīvas aprites šķēršļi, kas rodas, kad kāda dalībvalsts precēm no citām dalībvalstīm, kurās tās ir likumīgi ražotas vai tirgotas, piemēro noteikumus par prasībām, kurām šīm precēm jāatbilst, pat ja šie noteikumi vienādi attiecas uz visām precēm, ir pasākumi ar līdzvērtīgu iedarbību, kas ir aizliegti ar LESD 34. pantu, ja vien to piemērošana nevar tikt attaisnota ar vispārējām interesēm atbilstošu mērķi, kas ir pārāks par preču brīvas aprites prasībām (šajā ziņā skat. spriedumu, 1979. gada 20. februāris, *Rewe-Zentral*, saukts "Cassis de Dijon", 120/78, EU:C:1979:42, 8. punkts, kā arī 1994. gada 15. septembris, *Houtwipper*, C-293/93, EU:C:1994:330, 11. punkts, un 2014. gada 16. janvāris, *Juvelta*, C-481/12, EU:C:2014:11, 17. punkts).

36 Ir arī jāatgādina, ka atbilstoši LESD 28. panta 2. punktam LESD 34.–37. punktā paredzētais kvantitatīvu ierobežojumu aizliegums dalībvalstu starpā attiecas uz dalībvalstu izcelsmes ražojumiem, kā arī trešo valstu izcelsmes ražojumiem, kas dalībvalstīs ir brīvā apgrozībā. Atbilstoši LESD 29. pantam ražojumus, kas ievesti no trešajām valstīm, uzskata par esošiem brīvā apgrozībā dalībvalstī, ja attiecībā uz šādiem ražojumiem ir ievērotas visas vajadzīgās importa formalitātes un dalībvalstī ir iekasēti visi vajadzīgie muitas nodokļi vai maksājumi ar līdzvērtīgu iedarbību, un ja par šiem ražojumiem šādi nodokļi vai maksājumi nav pilnīgi vai daļēji atmaksāti.

37 Tiesa no tā ir secinājusi, ka jautājumā par preču brīvu apriti Savienībā produkti, kas ir laisti brīvā apgrozībā, tiek noteikti un pilnībā pielīdzināti dalībvalstu izcelsmes produktiem un ka tādējādi LESD 34. panta noteikumi ir vienādi piemērojami precēm, kuru izcelsme ir Savienībā, un tām, kuras neatkarīgi no to sākotnējās izcelsmes ir laistas brīvā apgrozībā kādā no dalībvalstīm (skat. šajā ziņā

spriedumus, 1976. gada 15. decembris, *Donckerwolcke* un *Schou*, 41/76, EU:C:1976:182, 17. un 18. punkts; 2003. gada 18. novembris, *Budějovický Budvar*, C-216/01, EU:C:2003:618, 95. punkts, kā arī 2015. gada 16. jūlijs, *UNIC* un *Uni.co.pel*, C-95/14, EU:C:2015:492, 41. punkts).

38 Tomēr no Tiesas judikatūras vienlīdz izriet, ka laišana tirgū ir pēc ievešanas. Tāpat kā Savienībā likumīgi ražotu izstrādājumu nevar laist tirgū, tikai pamatojoties uz šo vienu apstākli, tā arī izstrādājuma likumīga ievešana vēl nenozīmē, ka tas tiek automātiski laists tirgū. Produktu, kas ievests no trešās valsts un kas ir brīvā apgrozībā dalībvalstī, uzskata par produktu, kas pielīdzināms tiem, kuriem ir dalībvalstu izcelsme, attiecībā uz kvantitatīvo ierobežojumu un tiem līdzvērtīgu pasākumu atcelšanu. Tomēr, nepastāvot Savienības tiesību normām, kas saskaņo attiecīgo ražojumu tirdzniecības prasības, dalībvalsts, kurā tie laisti brīvā apgrozībā, var iebilst pret to tirdzniecību, ja minētie ražojumi neatbilst kritērijiem, kas attiecībā uz tiem ir noteikti valsts tiesībās Savienības tiesību pildīšanai (spriedumi, 2002. gada 30. maijs, *Expo Casa Manta*, C-296/00, EU:C:2002:316, 31. un 32. punkts, kā arī 2005. gada 12. jūlijs, *Alliance for Natural Health* u.c., C-154/04 un C-155/04, EU:C:2005:449, 95. punkts).

39 Kā būtībā ir norādījis ģenerāladvokāts savu secinājumu 57. un 58. punktā, no iepriekš minētā izriet, ka pretēji tam, ko apgalvo Komisija, šā sprieduma 35. punktā atgādinātajā judikatūrā noteiktais savstarpējās atzīšanas princips nebūs piemērojams trešo valstu izcelsmes preču tirdzniecībai Savienībā, kuras ir brīvā apgrozībā, ja pirms to eksporta uz dalībvalsti, kas nav dalībvalsts, kurā tās ir brīvā apgrozībā, tās netika likumīgi tirgotas dalībvalstī.

40 Šajā lietā netiek apstrīdēts tas, ka šī prasība nav par to, ka Čehijas Republika atsakās atzīt *WaarborgHolland* proves zīmogus, un par papildu proves zīmogu, ko tā var prasīt, tieši importējot tās teritorijā no trešās valsts dārgmetālus, kuri apzīmogoti ar *WaarborgHolland* proves zīmogiem, kas uzlikti ārpus Savienības teritorijas. Šī prasība nav arī par proves zīmogiem, uz kuriem attiecas Konvencija par dārgmetālu izstrādājumu pārbaudi un zīmogošanu, kas parakstīta Vīnē 1972. gada 15. novembrī un grozīta 1988. gada 18. maijā, ne arī par divpusējiem līgumiem par dārgmetālu izstrādājumiem uzliktu proves zīmogu savstarpēju atzīšanu, kuri ir noslēgti starp atsevišķām dalībvalstīm un trešajām valstīm un uz kuriem secinājumu 30. punktā norāda ģenerāladvokāts.

41 Savukārt ar šo prasību Komisija apstrīd Čehijas Republikas prakses – neatzīt *WaarborgHolland* zīmogus, kas ir proves zīmogi, un tādēļ prasīt papildu proves zīmogus attiecīgajiem dārgmetāliem, Čehijas Republikā importējot dārgmetālus ar šādiem proves zīmogiem, kuri ir vienlaicīgi likumīgi apzīmogoti un tirgoti Nīderlandes teritorijā vai attiecīgajā gadījumā citā dalībvalstī vai ir apzīmogoti trešās valsts teritorijā atbilstoši Nīderlandes tiesiskajam regulējumam un ir brīvā apgrozībā dalībvalstī, kas nav Čehijas Republika, vai tā būtu Nīderlandes Karaliste vai cita dalībvalsts – atbilstību LESD 34. pantam.

42 Taču Tiesa jau ir lēmusi, ka valsts tiesiskais regulējums, ar kuru tiek prasīts, lai dārgmetālu izstrādājumi, kas ir importēti no citām dalībvalstīm, kurās tie tiek likumīgi tirgoti un apzīmogoti atbilstoši šo valstu tiesiskajam regulējumam, no jauna tiktu apzīmogoti importa dalībvalstī, kas apgrūtina un sadārdzina importu, ir tādējādi pasākums ar kvantitatīvam importa ierobežojumam līdzvērtīgu iedarbību LESD 34. panta izpratnē (šajā ziņā skat. spriedumus, 2001. gada 21. jūnijs, Komisija/Īrija, C-30/99, EU:C:2001:346, 27. punkts, kā arī 2014. gada 16. janvāris, *Juvelta*, C-481/12, EU:C:2014:11, 18. un 20. punkts).

43 Tā tas ir aplūkotās prakses gadījumā. Proti, atbilstoši tai dārgmetāli, kuriem ir Nīderlandes proves iestādes *WaarborgHolland* proves zīmogs un kuri tika likumīgi gan apzīmogoti, gan tirgoti Nīderlandes teritorijā vai attiecīgajā gadījumā citas dalībvalsts teritorijā vai tika apzīmogoti trešās valsts teritorijā atbilstoši Nīderlandes tiesiskajam regulējumam un laisti brīvā apgrozībā dalībvalstī, un tika vai netika likumīgi tirgoti dalībvalsts teritorijā, var tikt tirgoti Čehijas Republikas teritorijā tikai pēc tam, kad ir šajā dalībvalstī pārbaudīti un tiem ir uzlikts papildu proves zīmogs, kas apgrūtina un sadārdzina šo produktu importu šīs dalībvalsts teritorijā no citām dalībvalstīm.

44 Tādējādi šāda prakse ir aizliegta ar LESD 34. pantu, ja vien to nevar objektīvi attaisnot.

45 Šajā ziņā no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka valsts tiesisko regulējumu, kas ir pasākums ar kvantitatīvajiem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību LESD 34. panta izpratnē, var attaisnot, pamatojot ar vienu no LESD 36. pantā uzskaitītajiem vispārējo interešu apsvērumiem vai ar obligātām prasībām (skat. spriedumus, 2009. gada 10. februāris, Komisija/Itālija, C-110/05, EU:C:20091:66, 59. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2012. gada 6. septembris, Komisija/Beļģija, C-150/11, EU:C:2012:539, 53. punkts).

46 Šajā lietā Čehijas Republika atsaucas uz obligātām prasībām par nepieciešamību nodrošināt patērētāju aizsardzību.

47 Šajā ziņā Tiesa jau ir lēmusi, ka importētājam noteikts pienākums apzīmogot dārgmetālu izstrādājumus ar zīmogu, uz kura ir norādīta prove, principā ir tāds, ar kuru var nodrošināt patērētāju efektīvu aizsardzību un godīgu tirdzniecību (spriedumi, 2001. gada 21. jūnijs, Komisija/Īrija, C-30/99, EU:C:2001:346, 29. punkts, un 2014. gada 16. janvāris, *Juvelta*, C-481/12, EU:C:2014:11, 21. punkts).

48 Tomēr šajā kontekstā Tiesa ir arī nolēmusi, ka dalībvalsts nevar noteikt pienākumu uzspiest jaunu zīmogu precēm, kas importētas no citas dalībvalsts, kurā tās tiek likumīgi tirgotas un ir apzīmogotas atbilstoši šīs valsts tiesiskajam regulējumam, ja norāde, kas ir ietverta sākotnējā zīmogā, lai arī kāda būtu tās forma, ir līdzvērtīga tai norādei, kura ir noteikta importa dalībvalstī un ir saprotama šīs valsts patērētājiem (spriedumi, 2001. gada 21. jūnijs, Komisija/Īrija, C-30/99, EU:C:2001:346, 30. punkts, un 2014. gada 16. janvāris, *Juvelta*, C-481/12, EU:C:2014:11, 22. punkts).

49 Tomēr šajā lietā nav strīda par *WaarborgHolland* proves zīmogu un zīmogu sniegtajām norādēm, ko Čehijas Republika ir noteikusi pati saviem garantijas zīmogiem, ne arī par to saprotamību šīs dalībvalsts patērētājiem – elementi, ko Čehijas Republika neapstrīd, – bet par garantijas līmeni, ko sniedz trešajā valstī esošas Nīderlandes proves iestādes filiāles, šajā gadījumā *WaarborgHolland*, kurai atbilstoši Nīderlandes tiesībām ir atļauts veikt vismaz daļu savu zīmogošanas darbību ārpus Savienības teritorijas, veikta zīmogošana.

50 Čehijas Republika, kuru atbalsta Francijas Republika, norāda, ka šāds zīmogs, kas ir uzlikts ārpus Savienības teritorijas, pat ja zīmogošanu ir veikusi neatkarīgas proves iestādes filiāle, kura atbilstoši savas dalībvalsts tiesībām ir pilnvarota veikt daļu savu darbību trešās valsts teritorijā, nesniedz pietiekamas garantijas, lai to varētu uzskatīt par dalībvalsts neatkarīgas organizācijas uzliktu zīmogu šīs dalībvalsts teritorijā. Kā uzskata šīs dalībvalstis, nevar tikt garantēta šādas zīmogošanas, kas veikta ārpus Savienības teritorijas, ticamība, ņemot vērā šķēršļus šīs organizācijas dalībvalsts pietiekamā kontrolē pār šīs organizācijas darbībām, kas veiktas trešo valstu teritorijā.

51 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka jautājumā par prasību, ka zīmogs jāuzliek juridiskai personai, kura atbilst konkrētiem kompetences un neatkarības nosacījumiem, Tiesa, protams, jau ir nospriedusi, ka dalībvalsts, apgalvojot, ka zīmoga garantiju var nodrošināt vienīgi importa dalībvalsts kompetenta organizācija, nevar iebilst pret tādu dārgmetālu izstrādājumu tirgošanu savā teritorijā, kurus eksporta dalībvalstī ir apzīmogojusi neatkarīga organizācija. Proti, dubultas kontroles esamība, eksportētājā dalībvalstī un importētājā dalībvalstī, nevar tikt attaisnota, ja izcelsmes dalībvalsts kontroles rezultāti atbilst importētājas dalībvalsts vajadzībām. Šajā ziņā Tiesa ir arī nospriedusi, ka zīmoga garantijas funkcija ir izpildīta, ja eksportētājā dalībvalstī to ir uzlikusi neatkarīga organizācija (šajā ziņā skat. spriedumu, 1994. gada 15. septembris, *Houtwipper*, C-293/93, EU:C:1994:330, 17.–19. punkts).

52 Tomēr, ņemot vērā pastāvošo krāpšanas risku dārgmetālu izstrādājumu tirgū un tā kā nelielām izmaiņām dārgmetālu sastāvā var būt ļoti liela nozīme ražotāja peļņas daļā, Tiesa ir atzinusi, ka, nepastāvot Savienības tiesiskajam regulējumam, pienācīgu pasākumu izvēle, lai tiktu galā ar šo risku, ir dalībvalstīm, kurām ir plaša novērtējuma brīvība (šajā ziņā skat. spriedumu, 1994. gada 15. septembris, *Houtwipper*, C-293/93, EU:C:1994:330, 21. un 22. punkts).

53 Šādā kontekstā Tiesa ir uzskatījusi, ka, lai gan izvēle starp *a priori* kontroli, ko īsteno neatkarīga organizācija, un sistēmu, kas ļauj eksportētājas dalībvalsts ražotājiem pašiem apzīmogot attiecīgās preces, ietilpst katras dalībvalsts novērtējuma brīvībā, dalībvalsts, kuras tiesiskais regulējums prasa, lai zīmogus uzliktu neatkarīga organizācija, nevar iebilst pret to, ka tās teritorijā tiek tirgoti dārgmetālu izstrādājumi, kas importēti no citām dalībvalstīm, ja šos izstrādājumus ir tiešām apzīmogojusi neatkarīga iestāde eksportētājā dalībvalstī. Tiesa turklāt ir uzsvērusi, ka eksportētājas dalībvalsts organizācijas sniegtām neatkarības garantijām nav obligāti jāsakrīt ar importa dalībvalsts tiesiskajā regulējumā paredzētajām garantijām (šajā ziņā skat. spriedumus, 1994. gada 15. septembris, *Houtwipper*, C-293/93, EU:C:1994:330, 20., 22., 23. un 27. punkts, kā arī 2014. gada 16. janvāris, *Juvelta*, C-481/12, EU:C:2014:11, 36. un 37. punkts).

54 Tiesa tomēr vēl nav spriedusi par trešo valstu teritorijā uzliktiem garantijas zīmogiem. Taču šajā ziņā, ņemot vērā dārgmetālu tirgū pastāvošo krāpšanas risku un plašo novērtējuma brīvību, ko Tiesa jau ir atzinusi dalībvalstīm attiecībā uz pienācīgu pasākumu izvēli šī riska novēršanai, ir jāatzīst, ka, nepastāvot Savienības tiesiskajam regulējumam, dalībvalstij cīņā pret krāpniecisku uzņēmējdarbību, lai nodrošinātu patērētāju aizsardzību tās teritorijā, ir pamats nepieļaut, ka tās proves iestāde vai iestādes, vai citi veidojumi, ko tā pilnvarotu uzlikt šīs dalībvalsts proves zīmogus dārgmetāliem, uzliek šos zīmogus trešo valstu teritorijā.

55 No iepriekš izklāstītā izriet, ka Savienības tiesību pašreizējā redakcijā un ja nav gadījumu, kurus regulē starptautisks līgums, uz ko, kā ir atgādināts šā sprieduma 40. punktā, šī prasība neattiecas, dalībvalsts principā, piemērojot šā sprieduma 52. punktā atgādināto judikatūru, drīkst uzskatīt, ka trešās valsts teritorijā uzlikti proves zīmogi nenodrošina tādu patērētāju aizsardzības līmeni, kas atbilst proves zīmogiem, kurus dalībvalstu teritorijā uzlikušas neatkarīgas organizācijas.

56 Šajā ziņā Komisija nevar rast lietderīgus argumentus Regulā Nr. 765/2008, lai apgalvotu, ka, tā kā *WaarborgHolland* ir atbilstības novērtēšanas iestāde, ko akreditējusi Nīderlandes akreditācijas organizācija atbilstoši šai regulai, Čehijas Republikai pilnīgi noteikti savā teritorijā ir jāielaiž dārgmetāli ar šīs novērtēšanas iestādes zīmogiem, ja tie ir importēti no citas dalībvalsts, bez tiesībām veikt kontroli, kā arī attiecīgā gadījumā – papildu zīmogošanu.

57 Proti, pirmkārt, lai gan Regulas Nr. 765/2008 7. panta 1. punktā ir paredzēts, ka, ja atbilstības novērtēšanas struktūra pieprasa akreditāciju, tā to principā pieprasa no tās dalībvalsts valsts akreditācijas struktūras, kurā tā veic uzņēmējdarbību, šajā regulā nekas nav teikts par teritoriju, kurā atbilstības novērtēšanas organizācijas var veikt vai tām ir jāveic savas darbības, un par apjomu, kādā akreditācija, ko tām piešķīrusi valsts akreditācijas organizācija atbilstoši šai regulai, var nosegt vai tai ir jānosedz arī atbilstības novērtēšanas organizācijas darbības, kuras trešo valstu teritorijā veic to filiāles. Otrkārt tas, vai Komisijas apstrīdētā Čehijas Republikas prakse atbilst Regulai Nr. 765/2008, turklāt nav šīs prasības priekšmets.

58 Tomēr ir jāuzsver, ka šā sprieduma 55. punktā dalībvalstīm atzītās tiesības nevar tikt attaisnotas, ja atbilstoši šā sprieduma 51. punktā atgādinātajam dalībvalstī, no kuras attiecīgie dārgmetāli tiek eksportēti, veiktās kontroles rezultāti atbilst importētājas dalībvalsts vajadzībām.

59 Taču tā noteikti ir šajā lietā attiecībā uz dārgmetāliem, ko *WaarborgHolland* ir apzīmogojusi Nīderlandes teritorijā un kas ir likumīgi tirgoti šajā dalībvalstī vai attiecīgā gadījumā citas dalībvalsts teritorijā atbilstoši šā sprieduma 53. punktā atgādinātajai Tiesas pastāvīgajai judikatūrai.

60 Tā ir to dārgmetālu gadījumā, kam trešajā valstī ir uzlikts *WaarborgHolland* zīmogs un kas ir laisti brīvā apgrozībā Savienībā, un kas pirms to eksportēšanas uz Čehijas Republiku ir likumīgi tirgoti dalībvalsts teritorijā, kura tāpat kā Čehijas Republika ir izvēlējusies nepieļaut, ka tās proves iestāde vai iestādes, vai citi veidojumi, kas ir pilnvaroti uzlikt šīs dalībvalsts proves zīmogu uz dārgmetāliem,

uzliek šādus zīmogus trešās valsts teritorijā. Proti, šādā gadījumā ir jāuzskata, ka šādas dalībvalsts veikta kontrole attiecīgo dārgmetālu tirdzniecībā tās teritorijā atbilst Čehijas Republikas vajadzībām, jo šādā gadījumā šīm abām dalībvalstīm ir ekvivalents patērētāju aizsardzības līmenis.

61 Tādēļ ir jākonstatē, ka šā sprieduma 59. un 60. punktā noteiktajos gadījumos Čehijas Republikas atteikums atzīt *WaarborgHolland* zīmogus nevar tikt attaisnots un tādējādi apgalvotā pienākumu neizpilde ir pierādīta.

62 Savukārt no iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka tad, ja tiek aplūkoti dārgmetāli, kam ir uzlikts *WaarborgHolland* zīmogs trešās valsts teritorijā, kas ir laisti brīvā apgrozībā Savienībā un eksportēti uz Čehijas Republiku, un kas pirms tam nav likumīgi tirgoti dalībvalstī, kā arī tad, ja runa ir par tādām precēm, kuras laistas brīvā apgrozībā, ir likumīgi tirgotas dalībvalstī, kas neprasa, lai neatkarīga organizācija būtu apzīmogojusi ar proves zīmogu dārgmetālus, vai arī dalībvalstī, kura prasa šādu zīmogošanu, bet kura atļauj to veikt trešās valsts teritorijā, dalībvalsts, no kurienes dārgmetāli tika eksportēti, veiktās kontroles rezultāti neapmierina Čehijas Republikas vajadzības.

63 Tomēr, lai gan aplūkotā Čehijas Republikas prakse daļēji var tikt attaisnota it īpaši tādēļ, ka attiecīgie dārgmetāli var neatbilst likumīgas tirdzniecības dalībvalstī nosacījumiem, lai šis attaisnojums būtu pieņemams, šai praksei ir jābūt piemērotai šī mērķa sasniegšanas nodrošināšanai un tā nevar pārsniegt to, kas ir vajadzīgs, lai šo mērķi sasniegtu (skat. šajā ziņā spriedumus, 2009. gada 10. februāris, Komisija/Itālija, C-110/05, EU:C:2009:66, 59. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2014. gada 16. janvāris, *Juvelta*, C-481/12, EU:C:2014:11, 29. punkts).

64 Taču nav strīda par to, ka attiecīgā Čehijas Republikas prakse attiecas uz dārgmetāliem, kuriem ir *WaarborgHolland* zīmogs vispār un nevis tikai trešajās valstīs uzlikts *WaarborgHolland* zīmogs, turklāt nenošķirot kārtību, kādā šie dārgmetāli ir eksportēti uz Čehijas Republiku, proti, vai tie ir eksportēti uz Čehijas Republiku pēc tam, kad ir vienkārši laisti brīvā apgrozībā citā dalībvalstī, vai pēc tam, kad ir likumīgi tirgoti citā dalībvalstī.

65 Šajā ziņā Čehijas Republika atsaucas uz nespēju nošķirt starp *WaarborgHolland* zīmogiem tos, kuri ir uzlikti trešo valstu teritorijā, un tos, kuri ir uzlikti Savienībā, jo šie zīmogi ir identiski, lai kur tie būtu uzlikti. Tomēr šis apstāklis nav tāds, kas ļautu uzskatīt, ka šī prakse, ciktāl tā var tikt attaisnota, ir samērīga ar iecerēto mērķi.

66 Proti, būtu iespējams, piemēram, prasīt eksportētājam Čehijas Republikā dokumentāru pierādījumu, kas apliecina vietu, kur ir uzlikts attiecīgais zīmogs, kā arī attiecīgā gadījumā attiecīgo dārgmetālu laišanas brīvā apgrozībā un likumīgās tirdzniecības vietu Savienībā, lai ierobežotu atteikumu atzīt *WaarborgHolland* zīmogus ar tādiem apstākļiem, kuros Čehijas Republikas iestāžu veikta šo metālu papildu kontrole ir pamatota, kas būtu preču brīvu apriti mazāk ierobežojošs pasākums nekā vispārējs atteikums atzīt šos zīmogus un ar šo zīmogu apzīmogoto dārgmetālu papildu apzīmogošana.

67 Tas, ka šādā gadījumā galapatērētājs nespēs pats pārbaudīt, vai uz viņam esošā dārgmetāla uzliktais *WaarborgHolland* zīmogs ir uzlikts trešajā valstī vai Savienībā, un tādēļ tiks maldināts par dārgmetāla kvalitāti, pretēji tam, ko apgalvo Čehijas Republika, nevar pierādīt šīs prakses samērīgumu, ja vien netiek uzskatīts, ka šāds patērētājs nevar uzticēties patēriņa dalībvalsts kompetentajām iestādēm attiecībā uz produktu, kurus tā ielaiž savā tirgū, kvalitātes kontroli, kas nevar tikt pieļauts.

68 Tādēļ ir jākonstatē, ka attiecīgā Čehijas Republikas prakse sava vispārīguma un sistemātiskuma dēļ, ciktāl to var pamatot ar patērētāju aizsardzību, nav samērīga ar tās iecerētajiem mērķiem.

69 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ir, pirmkārt, jākonstatē, ka, atsakoties atzīt *WaarborgHolland* zīmogus, Čehijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai paredzēti LESD 34. pantā, un, otrkārt, pārējā daļā prasība ir jānoraida.

**Par tiesāšanās izdevumiem**

70 Atbilstoši Reglamenta 138. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Saskaņā ar šī panta 3. punkta pirmo teikumu, ja lietas dalībniekiem spriedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs, lietas dalībnieki sedz savus tiesāšanās izdevumus paši. Tā kā Komisijas prasība ir daļēji nepieņemama, ir jānospriež, ka Komisija un Čehijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

71 Atbilstoši tā paša reglamenta 140. panta 1. punktam, saskaņā ar kuru dalībvalstis, kas ir iestājušās lietā, savus tiesāšanās izdevumus sedz pašas, Francijas Republika savus tiesāšanās izdevumus sedz pati.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

**1) atsakoties atzīt proves iestādes *WaarborgHolland* zīmogus, Čehijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai paredzēti LESD 34. pantā;**

**2) prasību pārējā daļā noraidīt;**

**3) Eiropas Komisija, Čehijas Republika un Francijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.**

[Paraksti]